महाराष्ट्र शासन
सहसंचालक (उच्च शिक्षण), नागपूर विभाग,
जुने मॉरीस कॉलेज इमारत, सिताबर्डी, नागपूर ४४० ००१

Website:www.jdnagpur.in Email: jdhengp@rediffmail.com

Phone No.0712- 2561713 Fax No.0712- 2554210

क्रं.उशिनाग/अल्पसंख्यांक/ शिष्यवृत्ती/ ८५८६ /२०२२ दिनांक२८/०७/२०२२

प्रति,

१. कुलसचिव,रा.तु.म, नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
२. कुलसचिव,कवि कुलगुरू कालीदास संस्कृत विद्यापीठ, रामटेक
३. कुलसचिव, गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली
४. कुलसचिव, विधी विद्यापीठ, नागपूर
५. सहसंचालक, तंत्रशिक्षण, सदर, नागपूर
६. सहसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण सिव्हील लाईन, नागपूर
७. उपसंचालक, शालेय शिक्षण, विभाग, नागपूर
८. संचालक, शासकीय/सर्व प्राचार्य अशासकीय अनुदानित/विना अनुदानित/कायम विना अनुदानित महाविद्यालये/संस्था नागपूर विभाग, नागपूर

विषय :- **केंद्रपुरस्कृत अल्पसंख्यांक समाजातील विद्यार्थ्यांसाठी पोस्ट मॅट्रिक शिष्यवृत्ती योजना सन २०२२-२३ च्या अंमलबजावणी करणेबाबत.**

संदर्भ :- **१) संचालनालयाचे पत्र क्र. उशिसं-२०२२-२३/केंद्र पुरस्कृत अल्प. शिष्यवृत्ती/पीएमएस/१००४५,दिनांक २७.०७.२०२२**

उपरोक्त विषयाबाबत कळविण्यात येते की, मुस्लिम, ख्रिश्चन, शीख, बौद्ध, पारशी व जैन या अल्पसंख्यांक समाजातील गुणवान विद्यार्थ्यासाठी केंद्रशासन पुरस्कृत मॅट्रिकोत्तर (Post Matric) शिष्यवृत्ती योजना सन २०२२-२३ साठी राज्यामध्ये राबविण्यात येत आहे. यासाठी विद्यार्थ्यांचे नविन शिष्यवृत्ती (Fresh) व शिष्यवृत्तीचे नुतनीकरण (Renewal) करण्यासाठी ऑनलाईन पध्दतीने अर्ज भरणे आवश्यक आहे. फक्त ऑनलाईन (Online) अर्ज पध्दतीनें भरलेले अर्ज स्विकारले जातील. कोणत्याही परिस्थितीत ऑफलाईन (Offline) अर्ज स्विकारले जाणार नाहीत. शैक्षणिक वर्ष **२०२२-२३ साठी केंद्रशासनाने नवीन शिष्यवृत्ती (Fresh) करिता ४७५७५ संच** (Quota) **निर्धारित केलेले असून त्यातील ३० टक्के संच मुलींसाठी राखीव आहेत. नुतनीकरणासाठी संच निर्धारीत नसतात. सदर शिष्यवृत्तीचा निधी १०० टक्के केंद्र शासनाकडून वितरीत करण्यात येतो. विद्यार्थ्यांस मंजूर झालेल्या शिष्यवृत्तीची रक्कम** (Course/Tution fee and Maintenanace Allowance) केंद्र शासनामार्फत थेट विद्यार्थ्यांच्या खात्यात (Under DBT Mode) जमा करण्यात येईल.

सहसंचालक तंत्र शिक्षण
विभागीय कार्यालय, नागपूर.
आवक क्रमांक 3936
दिनांक 29 JUL 2022

- **शिष्यवृत्तीसाठी पात्र अभ्यासक्रम :**

११ वी ते पीएच.डी, व्यावसायिक, (डी.एड., बी.एड., एम.एड., आय.टी.आय) सर्व डिप्लोमा व अकरावी/ बारावी स्तरांवरील एम.सी.व्ही.सी. अभ्यासक्रम (तंत्र शिक्षण विभागातील व्यावसायिक पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रम यादीतील अभ्यासक्रम सोडून इतर सर्व)

- **किमान पात्रता अटी. :**

१. अर्जदार भारतीय नागरीक व महाराष्ट्र राज्याचा रहिवासी असावा.
२. विद्यार्थी मागील परिक्षेत किमान ५० टक्के गुण घेऊन उत्तीर्ण झालेला असावा.
३. अर्जदाराच्या पालकाचे एकत्रित वार्षिक उत्पन्न रू. २.०० लाख पर्यंत असावे.
४. अर्जदार इतर कोणत्याही शिष्यवृत्तीचा/स्टायपंडचा लाभार्थी नसावा.
५. नुतनीकरणासाठी विद्यार्थ्यास मागील वार्षिक परिक्षेत ५० टक्के गुण असणे आवश्यक आहे. तसेच विद्यार्थी त्याच महाविद्यालयात व त्याच अभ्यासक्रमात शिकत असणे आवश्यक आहे.
६. एका कुटुंबातील फक्त दोन अपत्यांनाच सदर योजनेचा लाभ घेता येईल.
७. एखाद्या विद्यार्थ्याने चुकीच्या माहितीच्या आधारे किंवा अटींचे उल्लघन करून शिष्यवृत्ती मिळवली असेल तर त्याची शिष्यवृत्ती रद्द केली जाईल/ वसूल केली जाईल.
८. विद्यार्थ्याने घेतलेला अभ्यासक्रम कमीत कमी १ वर्ष कालावधीचा असणे आवश्यक आहे.

- **अर्जासोबत आवश्यक कागदपत्रे :**

१. विद्यार्थ्याचा फाटो.
२. मागील वर्षाची गुणपत्रिकेची प्रत (Self Attested)
३. महाविद्यालयाने संबंधित विद्यार्थी त्या महाविद्यालयात असल्याबाबतचे तसेच Day scholars /hosteller याबाबतची पडताळणी केल्याबाबतचे प्रपत्र (Institution Verification Form FAQS) सोबत देण्यात आलेला आहे.
४. पालकाचे राज्य शासनाने प्राधिकृत केलेल्या अधिकाऱ्याकडील वार्षिक उप्तन्नाचे प्रमाणपत्र
५. अल्पसंख्यांक समुदायाबाबतचे स्वतः प्रमाणित केलेले स्वयंघोषित प्रमाणपत्र, १८ वर्षाखालील विद्यार्थ्यासाठी त्यांच्या पालकांनी प्रमाणित केलेले प्रमाणपत्र
६. महाविद्यालयास चालु वर्षाची फी भरल्याची पावती
७. बँक खाते पासबुकच्या प्रथम पानाची छायांकित प्रत
८. रहिवासी प्रमाणपत्र (Residential/Domicile Certificate)
९. आधार कार्ड छायांकित प्रत. तथापि एखाद्या विद्यार्थ्याकडे आधार कार्ड नसेल तर त्याऐवजी त्या विद्यार्थ्यांचे आधार नोंदणी आयडी स्लीप किंवा बँक खाते पासबुकच्या प्रथम पानाची फाटोसह असलेली छायांकित प्रत किंवा पॅन कार्ड अथवा ड्रायव्हींग लायसन्सची प्रत अथवा प्राचार्यांची सही व शिक्का असलेले विद्यार्थ्यांच्या ओळखीबाबतचे फाटोसह असलेले प्रमाणपत्र इत्यादी यापैकी एका कागदपत्राची छायांकित प्रत जोडावी.

विद्यार्थ्यांनी त्यांच्या ऑनलाईन भरलेल्या अर्जाच्या हार्ड कॉपी सोबत सदर कागदपत्रे महाविद्यालयात अर्ज तपासणीसाठी त्वरीत सादर करावी. महाविद्यालयांनी सदर कागदपत्रे काटेकोरपणे तपासून ऑनलाईन अर्जावर पुढील काय़्रवाही करावी व सदर कागदपत्र त्यांच्या स्तरावर जतन करून ठेवावी.

रू. ५००००/- पेक्षा जास्त शिष्यवृत्ती रक्कम असलेल्या विद्यार्थ्यांच्या अर्जासोबतची कागदपत्रे Upload करणे आवश्यक आहे, तसेच महाविद्यालयास चालु वर्षाची फी भरल्याची पावती/रिसीप्ट प्राचार्यांच्या स्वाक्षरीसह Upload करण्यात यावी.

- **अर्ज करण्याची पध्दत (नविन मंजूरी/ नुतनीकरण) :**

१. अल्पसंख्यांक पोस्ट मॅट्रिक शिष्यवृत्ती या योजनेच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार पात्र व इच्छुक विद्यार्थ्यांनी www.scholarship.gov.in या सकंतस्ळावरून ऑनलाईन पध्दतीने अर्ज भरणे आवश्यक आहे.

२. National Scholarship (NSP) या मोबाईल अँपची सुविधा देखील अर्ज भरण्यासाठी देण्यात आलेली आहे.

३. ऑनलाईन अर्ज भरण्यापूर्वी विद्यार्थ्यांनी उपरोक्त संकेतस्थळाच्या Homepage वरील Guidelines व Frequently Asked Question (FAQ) वाचून व समजून घेऊनच ऑनलाईन अर्ज भरावा.

४. ऑनलाईन अर्ज भरताना काही अडचण निर्माण झाल्यास आपल्या महाविद्यालय/ संस्थेशी संपर्क साधून सदर अर्ज महाविद्यालयाच्या/ संस्थेच्या मदतीने पूर्ण करून घ्यावा. सदर शिष्यवृत्तीचा लाभ मिळण्यासाठी आपला अर्ज ऑनलाईन सिस्टीममध्ये येणे अनिवार्य आहे.

५. विद्यार्थ्यांने ज्या अभ्यासक्रमास प्रवेश घेतला आहे त्या अभ्यासक्रमाच्या प्रथमवर्षी शिष्यवृत्ती मंजूर झाल्यानंतर अभ्यासक्रम पूर्ण होईपर्यत विद्यार्थ्याने नुतनीकरणासाठीच अर्ज भरावा.

- महाविद्यालय /संस्थेसाठी सूचना :

१. विद्यार्थ्यांने महाविद्यालयात चालु वर्षात प्रवेश घेतलेला असणे आवश्यक आहे.

२. विद्यार्थ्यांनी ऑनलाईन अर्ज करण्याची अंतिम मुदत दि. ३१.१०.२०२२ ही आहे. व महाविद्यालयांनी अर्जाची पडताळणी करण्याचा अंतिम दि. १५.११.२०२२ ही आहे.

३. विद्यार्थ्यांने वसतिगृहात रहात असल्याचे अर्जात नमूद केलेले असल्यास त्याबाबतची खात्री संबंधित महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्याच्या कायमस्वरूपी पत्त्यावरून करावी.

४. महाविद्यालयांनी संकेतस्थळाच्या Homepage वरील Guidelines व Frequently Asked Question (FAQ) बाबत व्यवस्थित माहिती करून घेऊन त्यानुसार विद्यार्थ्यांना सूचना देण्यात याव्यात.

५. विद्यार्थ्यास प्रथम वर्षी शिष्यवृत्ती मंजूर झाल्यानंतर तो अभ्यासक्रम पूर्ण होईपर्यंत विद्यार्थ्याने नुतनीकरणाचा अर्ज भरल्याची खात्री करण्यात यावी.

६. सर्व महाविद्यालय/ संस्था यांनी त्यांचे लॉगीनमधून आूनलाईन पध्दतीने अद्ययावत अभ्यासक्रमनिहाय फी नमूद करून Profile update करावे.

७. महाविद्यालय/ संस्थानी प्रत्येक विद्यार्थ्याचा ऑनलाईन अर्ज तपासणी करतांना विद्यार्थ्याचे Fee Details तपासून बरोबर नसल्यास त्यात दुरूस्ती (Edit) करावे.

- **विद्यार्थ्यांनी ऑनलाईन अर्ज भरतांना बँक तपशील भरण्याबाबत सूचना :**

१. विद्यार्थ्याने (Drop Down List) मधून त्यांच्या बँक/ शाखेचे नाव काळजीपूर्वक निवडावे.

२. त्यानंतर विद्यार्थ्याने त्यांचा बँक खाते क्रमांक व आय.एफ.एस.सी. कोड बाबत त्यांच्याबँकेकडून खात्री करून यावी.

३. विद्यार्थ्यांचा बँक खाते क्रमांक चालु स्थितीत असणे (Operative/Active Mode) आवश्यक आहे. जेणेकरून शिष्यवृत्ती रक्कमेचे वितरण अयशस्वी होणार नाही.

४. विद्यार्थ्याचा खाते क्रमांक (Core bank facility) असलेल्या बँकेचाच असणे आवश्यक आहे.

५. बँक खाते विद्यार्थ्याच्या स्वतःच्या नावावर असणे आवश्यक आहे.

६. केंद्र शासनाच्या सूचनानूसार ज्या विद्यार्थ्यांचे बँक तपशील चुकीचे असतील अथवा त्यांच्या बँकेने त्यांचे बँक खाते प्रमाणित केले नाही &Incorrect/Not validate) तर त्या विद्यार्थ्यास शिष्यवृत्ती मंजूर झालेली असेल तरी विद्यार्थ्यांची शिष्यवृत्ती रक्कम जमा होणार नाही/ रद्द होईल

७. NSP वर सर्व पात्र विद्यार्थी शिष्यवृत्तीसाठी अर्ज करू शकतात तसेच ज्या विद्यार्थ्यांचे वय १८ वर्षे व त्या पुढील आहे त्यांनी आपले बँक खाते क्रमांक आधार कार्डला लिंक करणे आवश्यक आहे. तरच शिष्यवृत्तीची रक्कम (Fresh & Renewal) लाभार्थ्यांच्या बँक खात्यावर जमा होईल.

महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्यांचे ऑनलाईन अर्ज फॉरवर्ड करण्यासाठी विद्यार्थ्यांनी ऑनलाईन भरलेल्या अर्जासोबत दिलेल्या कागदपत्रांची तपासणी करून त्या अर्जावर विनाविलंब योग्य ती कार्यवाही करून पात्र अर्ज पुढील टप्प्यावर तात्काळ फॉरवर्ड करावेत.

विद्यार्थ्यांनी व महाविद्यालयासंनी अधिक माहितीसाठी तसेच याबाबतच्या वेळोवेळी नविन प्राप्त होणाऱ्या सूचनांसाठी www.scholarship.gov.in व www.dhepune.gov.in या संकेतस्थळाचे अवलोकन करावे. सदरचे संकेतस्थळ हे www.minorityaffairs.gov.in व www.dhepune.gov.in या संकेतस्थळाशी देखील जोडलेले (Link) आहे. तसेच संबंधित विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण कार्यालयाशी किंवा उच्च शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१ येथे दुरध्वनी क्रमांक ०२०-२६१२६९३९/२९७०७०९८ या क्रमांकावर कार्यालयीन वेळेत अधिक माहितीसाठी संपर्क साधावा.

उपरोक्त सूचना आपल्या महाविद्यालय/संस्थेतील पात्र विद्यार्थ्यांना देण्यात याव्यात तसेच सदर योजनेस व्यापक प्रसिध्दी आपल्या स्तरावरून देण्यात यावी.

(डॉ. संजय ठाकरे)
सहसंचालक, उच्च शिक्षण,
नागपूर विभाग, नागपूर

प्रत :- मा. शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, म. रा. पुणे-१ यांचे माहितीस्तव सविनय सादर